

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

שער
שלישי

קובץ
שלשלת האור

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

בתרגום חפשי ללשון הקודש

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

○

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

●

שמיני

(חלק יז — שיחה א)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת שמיני, כבי"ח ניסן, ה'תשפ"א (א)

LIKKUTEI SICHOT
TARGUM L'LOSHON HAKODESH

Copyright © 2021

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

שמיני

92

ישנה דוקא בפרשיות אלו (אף שאינן סמוכות) שהן באותה סדרה.⁵

ב. מהנ"ל מובן גם בנוגע לפרשתנו: אף שמצד אחד יש להתחלת הסדרה „ויהי ביום השמיני“ שייכות לסיום הסדרה שלפני הרבה יותר מאשר לפרשה „זאת החי' גו“⁶ (שבסיום פרשת שמיני) – וכמובן גם בפשטות, ש„ויהי ביום השמיני“ בא בהמשך לענין שבעת ימי המילואים שבסיום הסדרה הקודמת, ואילו ל„זאת החיה“ אין לכך לכאורה כל שייכות – הנה מאחר שלכל סדרה יש נקודה מיוחדת, שבה היא נבדלת מכל הסדרות האחרות, מובן, שבפרשיות „ויהי ביום השמיני“ ו„זאת החיה“ יש תוכן מיוחד השוה בשתייהן, שאינו בפרשת „קח את אהרן גו“⁷; ותוכן זה נרמז בשם הסדרה – „שמיני“.

ג. מאחר שבשם הסדרה אין רמז לכך שמדובר אודות (שמיני ל)מילואים, ואף לא לכך שמדובר כאן ביום שמיני בכלל – שהרי הסדרה אינה נקראת „יום שמיני“⁸, אלא „שמיני“ (סתם) – מובן, שמה שנוגע כאן הוא הענין

א. כבר נתבאר פעמים רבות בענין חלוקת פרשיות השבוע – ג"ן סדרים דאורייתא¹ – שאע"פ שבכל א' מג"ן הסדרים יש כמה פרשיות, וכל פרשה היא ענין בפני עצמו, מ"מ, זה גופא שכל הפרשיות נקראות יחד בסדרה אחת הוא הוכחה לכך שישנה נקודה משותפת המחברת ביניהן.

ומאחר שתוכנו של כל דבר נרמז ומתגלה ב„שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש“² – מובן, שהנקודה התיכונה [שישנה בכל עניני הסדרה] רמוזה בשם הסדרה (שהרי שמות הסדרות הם שמות ע"פ תורה).³

ואע"פ שנוגע לתוכן הפרטי של כל פרשה בפני עצמה, הנה החילוק שבין הפרשה הראשונה והפרשה האחרונה שבסדרה אחת גדול מן החילוק שבין הפרשה הראשונה שבסדרה לפרשה האחרונה של הסדרה שלפני – כיון שפרשיות אלו סמוכות זו לזו (והרי „סמוכים“ הוא דרך לימוד ע"פ תורה), בשעה שבין הפרשה הראשונה והאחרונה שבאותה סדרה ישנן כמה פרשיות המפסיקות ביניהן – מ"מ הנקודה המשותפת הנ"ל

1) ראה זח"א (מהנע"ץ) קד, ב. ח"ב רו, ב. תקו"ז תי"ג (כט, רע"ב). ועוד.

2) ראה שער היחוד והאמונה פ"א.

3) ראה בכל הנ"ל לקו"ש ח"ה ע' 57 ואילך.

4) גם בפשש"מ (וגם מסדרה אחת לסדרה לפניו) – ראה פרש"י ר"פ משפטים. ר"פ

הבעלותך. ר"פ שלח). ולא רק במשנה תורה. וראה ברכות כא, ב. וש"נ.

5) ראה גם לקו"ש ח"ה ע' 114.

6) יא, ב ואילך. והפרשיות שלפניו כולם היו ביום שמיני למילואים ע"פ פשטות הכתובים. ולהעיר מפרש"י שם: את כולם השוה כו' לפי שהושוו בדמימה כו'.

7) צו ח, ב ואילך.

8) להעיר שברמב"ם בסדר תפלות כו' בסופו כו' ויהי ביום השמיני.

זה ענין בפני עצמו, אלא זהו ענין שיש לו שייכות (ובא בהמשך) לענינים של „שבעה“.

וזהו החידוש שבענין „שמיני“ – שבו באה לידי ביטוי השלימות שבגילוי אלקות: תכלית הכוונה היא, שגם האור שלמעלה מהשתלשלות יומשך (בגילוי) בעולם – ודבר זה מרומז בתיבת „שמיני“, שתוכנה, שגם מה שמובדל ונעלה מן הבריאה (היינו מבחי „שבעה“ – כנ”ל בכלי יקר), יהי באופן של „שמיני“, השייך (לכחינת ז') – לעניני הבריאה.

ה. וזהו גם הביאור בזה ש„כנור של ימות המשיח“¹³ יהי בעל „שמונה נימין“¹⁴:

החידוש שיהי בימות המשיח הוא „ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר“¹⁵, פירוש, שאף ש„כבוד הוי"ו הוא למעלה באין ערוך מהבריאה“¹⁶, יהי זה אז בגילוי באופן של „וראו כל בשר“ – בראי מוחשית של הבשר הגשמי¹⁷, עד שגילוי בחי כבוד הוי"ו יהי (לא בדרך חידוש, אלא) בדרך פשיטות בעולם הגשמי.

והיינו, שראיית הבשר הגשמי את „כבוד הוי"ו“ תהי מצד תכונות וטבע

הכללי ד„שמיני“, ולא הענין הפרטי (מילואים או ימים) שבו הוא נמנה כשמיני.

וע"פ המבואר (לעיל ס"ב) – ע"ד החילוק שבין השייכות לסיום הסדרה שלפניו ובין השייכות לפרשה אחרת בסדרה זו גופא – נמצא, שפרשת „קח את אהרן“ מהסדרה הקודמת היא – בנוגע לנקודה המשותפת – רק הקדמה ל„שמיני“, אבל אינה חלק מ„שמיני“ [כשם שבפשוטות, „שבעת ימי המילואים“ הם הקדמה ליום השמיני]; משא"כ פרשת „זאת החי“ היא חלק מ„שמיני“ גופא.

ד. ויובן בהקדים ביאור שני הקצוות שמצינו בתוכן המספר „שמיני“: מצד אחד, מורה המספר „שמיני“ על ענין המובדל בערכו מן הז' שקדמו לו; וכמבואר בכלי יקר⁹, שכל עניני הבריאה הם במספר ז', ואילו המספר „שמיני“ הוא „מיוחד אליו יתברך“.

והפירוש בזה הוא, כמבואר בכמה מקומות¹⁰, שהמספר „שבעה“ כולל לא רק את עניני הבריאה גופא, אלא נכלל בו גם האור האלקי המתלבש בבריאה¹¹, ואילו „שמיני“ מרמז על האור שלמעלה מהתלבשות בעולם, בחי האור שלמעלה מהשתלשלות¹².

אבל לאידך גיסא, משמעות התיבה „שמיני“ גופא מורה על כך שאין

(13) שהובא בכלי יקר שם.

(14) ערכין יג, ב. וראה לקו"ת תזריע כא, ד.

(15) ישעי' מ, ה. וראה כלי יקר שם „שלימות המשיח נגלה כבו' ה' וראו כל בשר כי ה' אחד רוכב על ז' כו“.

(16) ראה ד"ה מצה זו תרע"ה (בהמשך תער"ב ח"ב ע' תתקל) דכבוד ה' הוא מל' דא"ס כמו שהוא לפנה"צ.

(17) וראה תו"ח תצוה תפב, א ואילך. שער האמונה פכ"ה. ובתו"ח שם: אפילו בהמות יכירו את בוראם ויבין כל יצור כו'.

(9) ריש פרשתנו. וראה רבינו בחי כאן.

(10) ראה ד"ה ויהי ביום השמיני דשנת תש"ד ותש"ה. לקו"ש ח"ג ע' 974.

(11) ראה תש"ד שם טוף סעיף יו"ד (ותש"ה) שבזה נכלל גם אור הסוכ"ע.

(12) וכלי הכלי יקר „כי מספר זה מיוחד אליו ית“.

מציאותו הגשמית (כפי שתהי' אז),
 שזהו האופן האמיתי של „בדרך
 פשיטות“:

שעיני בשר רואות דברים גשמיים,
 שזהו מצד הטבע והתכונה של עיני
 הבשר עצמן²¹.

באם הבשר „רואה“ את כבוד הוי'
 רק מפני ש„כבוד הוי“ הוא בלי גבול
 ולכן ביכלתו לירד גם למטה מטה
 עד ש„ייראה“ גם עי' הבשר הגשמי¹⁸
 [אבל אין זה כתוצאה מתכונות הבשר
 גופא] – אזי גילוי האלקות בעולם
 (אפילו כאשר הוא בא בראי' מוחשית¹⁹)
 הוא באופן של „חידוש“: זהו חידוש
 והוספה בעולם, כיון ש„ראיית“ הבשר
 את כבוד הוי' אינה מצד טבעו.

וזהו השייכות של ימות המשיח
 למספר „שמונה“: ענין „ונגלה כבוד
 ה' וראו כל בשר“ (שיתחדש בימות
 המשיח) מבטא את ב' הקצוות הנ"ל
 שבבחי' „שמונה“: „כבוד הוי“ הנו
 נעלה ומוכדל בערכו מן הבריאה
 שבמספר ז', ואעפ"כ יתגלה בעולם
 באופן כזה, שהדבר (ראיית הגילוי)
 יהי מצד טבע העולם גופא – „שמיני“
 ההולך יחדיו עם „שבעה“.

הפירוש (האמיתי) של „בדרך
 פשיטות“ הוא, שראיית הבשר לעתיד
 את „כבוד הוי“ תהי' מצד תכונות
 וטבע הבשר גופא²⁰, באותו האופן

ו. אבל צריך להבין: מצב העולם
 עתה, באופן שאין נראית בו אלקות
 [אפילו לא דרגת האלקות שבערך
 הבריאה], הרי הוא (לא כדבר נוסף על
 מציאות העולם, אלא) מאחר שהעולם
 נברא באופן זה. וא"כ, כיון שההעלם
 והסתר שבעולם הוא מצד עצם
 מציאותו²² [דמהאי טעמא נקרא בשם

(18) ראה המשך תעריב שם ע' תתקלא שעדיז
 הי' בעת מ"ת.

(19) בכללות כשהגילוי הוא באופן של ראי'
 הו"ע של פשיטות ולכן הובא הדוגמא לזה
 (המשך תעריב שם ע' תתקלה) מקי"ס וביהמ"ק:
 בשעת קי"ס ראו הכל גילוי האוא"ס כו' וכן
 בביהמ"ק דכשם שבא לראות כך בא ליראות
 (תגיגה ב. א. וש"נ).

אמנם אמיתית הענין בדרך פשיטות הוא
 כאשר בא מצד טבע הבשר גופא, משא"כ בעת
 קי"ס הי' זה „מצד הגילוי דאוא"ס“ ועדיז
 בביהמ"ק ש„הי' גילוי אוא"ס“ ולכן אמיתית
 הפשיטות תהי' לעת"ל, ראה שם ע' תתקלו
 „וביותר מזה יהי' לעתיד כו“ וראה שם ח"ג
 ס"ע ארסג ואילך.

(20) „וכמו"כ בגילוי הנבואה שיהי' לעתיד
 בכאור"א וכמ"ש ואשפוך את רוחי על כל בשר גו'
 ולא כמו גילוי הנבואה בנביאים שיש בזה כמה
 תנאים כו' ואחר כ"ז הי' גילוי הנבואה כדבר פלא
 שלמעלה מהטבע כו' משא"כ לעתיד יהי' הנבואה
 כמו דבר טבעי“ (המשך שם ע' תתקלו). והיינו,
 אף שגילוי הנבואה הוא באופן של ראי' הרי
 מכיון שצריך לזה כמה תנאים כהקדמה לזה „אין

הנבואה חלה אלא על כו" (רמב"ם הל' יסוה"ת
 פ"ז ה"א) וגם לאחרי כל התנאים אלו „אין
 מתנבאין בכל עת שירצו אלא מכוונים דעתם
 וכו" (שם ה"ד), וגם כשמכוונים דעתם „אפשר
 שתשרה שכינה עליהן ואפשר שלא תשרה“ (שם
 ה"ה), וגם בזמן גילוי הנבואה צריך להיות
 ההכנה וכמו ויפשוט גו' וראה ואפול על פני
 (כהובא בהמשך שם), הרי מוכת, שלא רק שאי"ז
 בדרך פשיטות מצד טבע המטה אלא גם ש„הטבע
 לא יוכל לקבל זאת ועי"כ הי' צ"ל הפשטת הגשמי
 וביטול החושים כו" – דבר חידוש.

(21) ראה בהמשך שם „דכמו שעכשיו תפיסת
 היש והמציאות הוא דבר טבע, כמו"כ יהי' לעתיד
 תפיסת האלקות כדבר טבעי כו“.

(22) ראה תניא פל"ו „עד שנברא* עוה"ז
 הגשמי והחומרי ממש והוא התחתון במדרגה

(* ולא „שנעשה“ (משא"כ במדו"ל בה"א נברא

שהמשכת האלקות שע"י המצוות (שהיא ההמשכה שתבוא לידי גילוי לעתיד לבוא) לא תהי' כדבר נוסף בעולם [והיינו, שהמצוות פועלות רק שבעולם יתוסף אור אלוקי, אבל העולם גופא נשאר כפי שהי' לפני כן מצד התהוותו, "עולם" לשון העולם], אלא שההמשכה שע"י המצוה תהי' באופן שהיא משנה ומהפכת את גשמיות עולם הזה.

ולכן הגילוי דימות המשיח, תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות" – כיון שענין זה שבמצוות [לשנות ולהפך את העולם גופא] הוא (בעיקר) ע"י המצוות שמקיימים בזמן הגלות.

ח. ובהקדים ביאור הטעם לכך שמעשה המצוות בכללות פועל המשכה המשנה את מהות העולם:

תכלית בריאת העולם היא, "בשביל התורה ובשביל ישראל"²⁵, היינו שבני ישראל יפעלו ע"י התורה ומצוותי' גילוי אלקות בעולם. ונמצא שגילוי האלקות שנמשך בעולם ע"י ישראל והתורה, אינו ענין הבא כדבר נוסף על מציאותו – כי מאחר (שהגילוי אלקות שע"י ישראל והתורה) הוא הכוונה והתכלית של העולם גופא, הרי פירוש הדבר, שהעולם גופא (בפנימיותו) "תובע" תושלם (תכליתו): התגלות האלקות בו (ע"י התורה ומצוות שמקיימים ישראל).

אבל בזה לבד עדיין לא די, כי מאחר שגדר ה"עולם" הוא (מלשון) העולם כנ"ל – היינו שמצד הבריאה

"עולם" (שהרי שמו של כל דבר מבטא את תוכנו העיקרי) מלשון העולם²³, איך יתכן שקיום "וראו כל בשר" לעת"ל יהי' מצד ענין הבשר גופא, בשעה שזהו היפך גדר ותכונת (הבשר – העולם)?

ז. ומבאר רבינו הזקן²⁴, ש"גילוי אור א"ס ב"ה בעוה"ז הגשמי" שיהי' בימות המשיח (ותחיית המתים) "תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות".

ולכאורה: מהו הדיוק, "כל זמן משך הגלות" דוקא? הרי מה שע"י "מעשינו ועבודתנו" אנו פועלים את "גילוי אור א"ס ב"ה בעוה"ז הגשמי", זהו מצד מעלת המצוות [וכמו שמבאר רבינו הזקן שם גופא, ש"בעשייתה (של המצוה) ממשיך האדם גילוי אור א"ס ב"ה מלמעלה למטה להתלבש בגשמיות בעוה"ז"], וא"כ במה קשור הדבר ל"זמן משך הגלות" דוקא?

וא' הביאורים בזה (בדרך אפשר):

כדי שהגילוי של ימות המשיח ותחיית המתים יהי' מורגש מצד טבע העולם גופא (כנ"ל ס"ה), בהכרח

שאין תחתון למטה ממנו בענין הסתר אורו ית' וחשך כפול ומכופל עד שהוא מלא קליפות וס"א שהן נגד ה' ממש" כו'. וראה לקו"ש ח"ו ע' 22 ואילך.

23 לקו"ת שלח לו, ד. ובביאורה"ז להצ"צ ע' שנה: עולם ל' העלם כמאמרז"ל (פסחים ג, א) ע"פ (שמות ג, טו) זה שמי לעלם (לשון העלם ש)לא כמו שנכתב כו'.
24 תניא רפ"ז.

25 רש"י ר"פ בראשית. וראה גם ב"ר פ"א, ד. ויק"ר פל"ו, ד.

עוה"ז – בהתחלת התהוות שלו הוא עוה"ז הגשמי.

והביאור בזה:

כדי שתתמלא כוונת הבריאה להיות „דירה לו ית' בתחתונים“, שהעולם עצמו יהי' דירה לקב"ה גם מצד טבעו²⁸, ברא הקב"ה את העולם באופן שמשקפת בו הכוונה והתכלית שלו. ומאחר שהכוונה בכך שהעולם נברא באופן של העלם והסתר היא כדי שמתוך כך יופיע גילוי נעלה יותר – „יתרון האור מן החושך“ – לכן נקבע טבע העולם באופן כזה, שדוקא „העלם“ יעורר (ויהי' „כלי“ ל)אור נעלה יותר²⁹.

ומאחר שגם בעולם גופא (כפי שהוא עדיין „עולם מלשון העלם“, בטרם מתגלית הכוונה שבו) משתקף דבר זה, שכוונת העלם העולם גופא היא כדי שיומשך בו תוספות ויתרון אור (ע"י קיום המצוות) – לכן גילוי האלקות בעולם (שע"י קיום המצוות) קשור למציאות העולם גופא.

וזהו ביאור הקביעה הנ"ל, שהגילוי דלעתיד „תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות“ – כי מצד המס"נ³⁰ שבזמן הגלות מתגלה וניכר בהעלם העולם גופא, שהכוונה בו היא גילוי האלקות הנמשך ע"י תורה ומצוות;

וזהו הסיבה³¹ לכך שהמשכת

הנה עצם מציאות העולם היא כזו שאין מורגשת בה התכלית הצריכה להתקיים בה, ואדרבה, העולם מצד בריאתו עניינו העלם – נמצא, שבכל הנוגע למציאותו וענינו של העולם גופא, המשכת האלקות שע"י המצוות היא כמו דבר נוסף.

ושאלה זו מיושבת ע"י הקביעה, שמה שהגילוי דלעתיד נפעל ע"י „מעשינו ועבודתינו“ – הרי זה (בעיקר) „כל זמן משך הגלות“, כדלקמן.

ט. מבואר בחסידות בכמה מקומות²⁶, שבזמן הגלות מאיר כח המסירות נפש יותר מאשר בזמן הבית, כי דוקא ההעלם וההסתר (דזמן הגלות) מעורר את גילוי כח המס"נ.

כיצד יתכן ש„העלם“ יעורר גילוי (של מס"נ), בשעה ש„העלם“ ו„גילוי“ הם הפכים? ואם כי לכאורה זהו דבר טבעי, וכהמשל הגשמי על זה, ששליטת הנפש בעקב שברגל גדולה מזו שבראש, הרי זה גופא דורש ביאור – מדוע קבע כך הקב"ה את טבע הבריאה?²⁷

26 ראה בארוכה ספר המאמרים אידיש בתחלתו. ד"ה אני ישנה תש"ט. ובכ"מ.

27 בד"ה אני ישנה שם (ועוד), לפי שכת השכל מעלים על הרצון – פשיטות הנפש, משא"כ בעקב, ולכאוי"כ גם בנמשל בכח המס"נ שבזמן הגלות ע"ש. אבל ראה לקו"ש ח"ט ע' 75 הע' 30, שממ"ש בתו"א ו„בבחינה זו נקרא הרגל ראש כו" משמע דהעקב (מצד פחיתותו) הוא כלי לבחינת תחלתו (וראה גם ד"ה אני ישנה סה"מ אידיש ספ"ד). וכן מוכח גם מהענין (דדירה בתחתונים) דדוקא התחתונים הם דירה לעצמותו מצד ההרגש דמציאותו מעצמותו שבעוה"ז, ומה מובן גם בכח המס"נ כדלקמן בפנים. וראה הע' 31.

28 ראה בארוכה לקו"ש ח"ב ע' 73 ואילך.

29 ע"פ מ"ש בפנים יומתק הלשון בתניא פל"ו „שימות המשיח . . הם תכלית ושלמות בריאת עוה"ז שלכך נברא מתחלתו“ – דלכאוי" מה מוסיף ב„שלכך נברא מתחלתו“ – כי ע"י הוספה זו דוקא מוסבר איך שהגילוי דימוה"מ ותחה"מ יהי' בהמציאות דעוה"ז גופא.

30 להעיר מהמשך תער"ב ח"ג ס"ע א'רפא ואילך.

31 בד"ה מזה זו תש"ז פ"ב (ועד"ז בהמשך

ל"כבוד ה'", להשראת השכינה במשכן ביום השמיני האור שלמע' מהשתל, בא דוקא ע"י ההעלם, כנ"ל בארוכה, איזו שייכות יש ומהו הצורך) בהקדמה דעבודת המטה בז' ימה"מ? והביאור (בקיצור עכ"פ): בכדי שיהי' לו ית' דירה בתחתונים שאלקות יומשך ויאיר בעולם בגילוי ובפנימיות, צריך ב' אופני עבודה: עבודה דמס'נ; ועבודה דכחות פנימיים, השגת אלקות אהוי"ר וכי'.

34) לכאור' א"מ: מכיון שהגילוי שביום השמיני, האור שלמע' מהשתל, בא דוקא ע"י ההעלם, כנ"ל בארוכה, איזו שייכות יש ומהו הצורך) בהקדמה דעבודת המטה בז' ימה"מ? והביאור (בקיצור עכ"פ): בכדי שיהי' לו ית' דירה בתחתונים שאלקות יומשך ויאיר בעולם בגילוי ובפנימיות, צריך ב' אופני עבודה: עבודה דמס'נ; ועבודה דכחות פנימיים, השגת אלקות אהוי"ר וכי'.

בהגילוי דמס'נ מתבטא איך שההעלם דעולם כוונתו גילוי אלקות, אבל להיות שהעלם וישות זה הוא צד השוה שבכל הנבראים, הרי אינו פועל ומגלה שגם תכונות וגדרי הפרט דכל נברא הם כלים לאלקות [ועוד: מכיון שעבודה דמס'נ היא באופן שאין מתחשבים כ"א מתגברים על ההעלמות והסתרים – א"כ אי"ז שייך לעניני העולם עצמו], ולכן צריך להעבודה דהשגה ואהוי"ר שגם גדרו הפרטי דכל נברא הוא כלי לאלקות.

ולאידך: העבודה דהשגה ואהוי"ר אינה מספיקה כי (נוסף ע"ז שהאור הנמשך ע"י"ז הוא אור שבערך הבריאה הרי) מצד העלם דעצם דעולם הוא הוספה על עצם מציאותו, ולכן צריך להעבודה דמס'נ שמבטא שגם העצם דעולם הוא כלי לאלקות ושיהי' יתרון האור – בחי' אור הבל"ג שלמע' מהשתל, שאי"ז הוספה על מציאותו שהרי ההעלם גופא מעורר גילוי כח המס'נ, ואי"צ ע"ז עבודה ויגיעה.** ולכן ע"י הקדמת העבודה דהשגה ואהוי"ר

האלקות שע"י המצוות בזמן הגלות פועלת (ביתר שאת) ומתלבשת (יותר) במציאות של "גשמיות עולם הזה"³² גופא, עד שלעתיד לבוא יבוא הדבר בגילוי, שקיום, ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר" יהי' מצד תכונות וטבע הבשר גופא.

י"ד. ע"פ כהנ"ל יובן החילוק בין שייכותה של פ' שמיני לסיום פ' זו שלפני' ובין שייכות פרשת "זאת החי" לפרשת שמיני גופא:

בז' ימי המילואים, שעליהם מדובר בסיום פ' זו, השלימו אהרן ובניו את כל האפשרי לפעול ע"י העבודה שלמטה, כולל המשכת האלקות הנמשכת ע"י אתערותא דלתתא – הנכללת בבחי' "ז"³³.

אבל כל זה הי' כהכנה והקדמה

תער"ב פע"ב. ובכ"מ), שביש הנברא יש דוגמת "ענין מציאותו מעצמותו ומענין נמצא בבחתי מציאות נמצא", ועפ"י"ז הי' אפשר לבאר (וראה לקו"ש ח"ב ע' 74 הע' 30), דזה מה שהעולם (מצד ענינו גופא) נעשה דירה לו ית' (אף שענין וגדר העולם הוא העלם) הוא לפי שגם בהעלם דעולם גופא (ההרגש דמציאותו מעצמותו) מתבטא מציאות העצמות,

אבל ביאור זה אינו מספיק עדיין, כי השייכות של היש דעולם (מצד ההרגש דמציאותו מעצמותו שבו) להעצמות, אינה מתייחסת לענין הגילוי (שהרי אדרבה: ההרגש דמציאותו מעצמותו שבעולם היא שאין לו שייכות לאלקות). ולכן: שייכות זו (של היש דעולם להעצמות) אינה מספיקה שמצד זה יהי' בעולם גילוי העצמות.

משא"כ להביאור שבפנים, ההעלם דעולם שייך (גם) לגילוי העצמות, מכיון שההעלם (בזמן הגלות) היא המעורר את גילוי כח המס'נ (שמצד עצם הנשמה המיוחדת בעצמותו ית').

32) תניא שם.

33) ראה לקו"ש ח"ב ע' 62 ואילך.

(* להעיר מפירוש' פרישנתו ט, כג: הי' מצטער כו' והיו ישראל נכלמים כו'. וראה לקמן הערה 41. (** להעיר מהמשך תער"ב שם (ח"ג) בהחילוק מזה שהכלי ממשך אור וגילוי והוא ע"י העבודה דתומו"צ בכלל, לזה שהכלי עצמה נעשה אור וגילוי ע"י מס'נ כו'.

מש"כ פ' ,וזאת החיה", העוסקת בחיות ובהמות טמאות וכו' ובאיסור אכילתן וטומאתן, שייכת אל (והיא חלק מ)פ' שמיני עצמה:

זיכוך העולם, לשון העלם, שעי"ז מתגלה וניכר בשלימות שהכוונה בו היא לשם גילוי אלקות – היינו, בחי האור המובדל לגמרי מן הבריאה – נפעל עי"ז שישנה מציאות ונתינת מקום (להעלם יותר, לחיות ובהמות טמאות כו', ואעפ"כ מתקיים, להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החי הנאכלת ובין החי אשר לא תאכל³⁵ [ובדוגמת מאמר רז"ל³⁶: אל יאמר אדם אי אפשי בבשר חזיר אלא אפשי ומה אעשה אבי שבשמים גזר עלי], שעי"ז נעשה הזיכוך גם באותו העלם שיש בו

נתינת מקום לחיות ובהמות טמאות; וכדברי המדרש³⁷ על הפסוק, זאת הבהמה: "לא ניתנו המצוות לישראל אלא לצרף בהן את הבריות" [ו"צירוף" כאן פירושו – זיכוך]³⁸.

ועי"ז שמשתקפת בתוך ההעלם הכוונה והתכלית שבו, גילוי האלקות – הרצון העצמי של איש ישראל ("אבי שבשמים גזר עלי")³⁹ המתגלה ע"י ההעלם⁴⁰,

נפעל הגילוי ד"שמיני⁴¹, היינו, שגילוי האלקות, שלמעלה לגמרי מהעולם, מתגלה ב"שבע", ואזי נעשה הוא ל"שמיני" – היינו שהוא מתגלה ומתאחד בבריאה גופא, כנ"ל בארוכה⁴².

ועפ"ז יובן גם מאמר המדרש אודות

שנמשך האור שלפי"ע העולמות באופן גלוי ופנימי בפרטי גדרי הנבראים (אף שההמשכה היא כמו הוספה כנ"ל), – שבכללות היא גם העבודה שבזמן הבית (כבד"ה אני ישנה שם) – הרי כאשר נמשך לאח"ז אור הבל"ג – ועד, "ונגלה כבוד הוי"ל לעת"ל – הרי זה שייך לא רק לבחי' העלם וישות העולם (שהעלם מעורר אור הבל"ג – שבכללות הוא בזמן הגלות – אלא גם בתכונות וגדרי הנבראים.

וכ"ה גם במשכן שהוא תיקון לסילוק שכינה להיות דירה בתחתונים (לקו"ת צו י, ד. וראה המשך באתי לגני השי"ת בתחלתו): ע"י עבודת המטה שמתחלקת בכללות בז', ז' ימה"מ, שנמשך האור שלפי"ע העולמות בתכונות וגדרי הנבראים הרי"ז הקדמה שהשראת השכינה, וירא כבוד ה" (פרשתנו ט, כג), האור הבל"ג שלמע' מהשתל' ביום הח' יהי' באופן של "שמיני", היינו לא רק "בתחתונים" (עצם הדעלם העולם) אלא גם בפרטי גדרי הנבראים – שבמספר ז' (וראה פירשי"ט, יד "להשרות שכינתו במעשה ידיכם כו"ל" ושם כט, כג, ה"טורה שטרחתו כו").

(35) סוף פרשתנו.

(36) תו"כ, ופירשי' קדושים כ, כו.

(37) ויק"ר פרשתנו פי"ג, ג.

(38) ראה בכהנ"ל אוה"ת פרשתנו ע' נב. ושם ע' נד זיכוך ההעלם.

(39) ולהעיר מאוה"ת פנחס ע' ארו בביאור מארו"ל אל יאמר אדם אי אפשי כו' "שאף שהי' לו רצון לזה הוא נמנע מצד גזירת מלך העולם והי' בחי' אתכפיא גמור דחשוכא ממש".

(40) עוד ענין בזה, דענין מפרסת פרסה היינו ההבדל דיהי' רקיע שיהי' מבדיל בין מים למים (נועם אלימלך סוף פרשתנו הובא באוה"ת פרשתנו ע' מח). והרי זהו בדוגמת ההבדל שנעשה ע"י הצמצום שעי"ז בכח להפוך את העלם הצמצום לאור, ראה בהמשך שם בסוף המאמר ע' תתקמ"ג. וראה אוה"ת שם ע' ט.

(41) להעיר מב' הפירושים בויהי' ביום השמיני לשון שמחה או לשון צער – ראה מגילה י, ב. אוה"ת ריש פרשתנו. וראה ויק"ר פרשתנו (פי"א, ז. קרוב לסוף).

(42) להעיר שבסוף פ' ,זאת החי" נאמר, "והתקדשתם והייתם קדושים" ופרשי' "והתקדשתם קדשו את עצמכם למטה", והייתם קדושים לפי שאני אקדש אתכם למעלה ולעולם הבא".

וכסיום המדרש: „ואת החזיר זו אדום כו' ולמה נקרא שמה חזיר שמחזרת עטרה לבעלי' הדא הוא דכתיב ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה“.

(משיחת ש"פ שמיני תשל"א ותשל"ו.
ש"פ אחרי ומאמר דאחש"פ* תשכ"ה)

הרמז שבחיות הטמאות – „משה ראה את המלכיות בעיסוקן“⁴³, וכמבואר שם בפרטיות החושך וההעלם של כל גלות וגלות, כיון שהחידוש והגילוי של „זאת החי' גו' להבדיל גו“ הוא הענין הנפעל ע"י הגליות, שההמשכה מזה תופיע בגילוי לעת"ל, כנור של „שמונה נימין“.

(* נדפס בספר המאמרים – מלוקט ח"ב ע' נוה.

(43) שם, פי"ג, ה.

